

Comunicació i Salut

2013/2014

Codi: 103123

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: José Luis Terrón Blanco

Correu electrònic: JoseLuis.Terron@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Coneixements de redacció i producció periodística

Objectius

Especialitzar-se en periodisme i salut

Competències

- Periodisme
- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
2. Aplicar les tecnologies i els sistemes utilitzats per processar, elaborar i transmetre informació en el camp de la comunicació estratègica.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
5. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
6. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
7. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

- La comunicació de la ciència
- El periodisme científic
- Què és salut?
- .Els enfocaments
- .La història
- .Els determinants socials
- .Els estils de vida. Autonomía de los pacientes
- L'epidemiologia
- La retòrica científica i els relats enganyosos
- Comunicació i salut
- El periodisme en salut
- .Fites a Espanya
- Com s'informa sobre salut
- .els mitjans tradicionals
- .internet
- Com escriure sobre salut
- .Les tècniques
- .La ciència
- .L'ètica
- .Els conflictes d'interessos
- Estudio de casos:
el càncer; el VIH/sida; els trastorns d'alimentació; la diabetis

Metodologia

El desenvolupament de l'assignatura implica la realització de diferents tipus d'activitats formatives:

- Activitats dirigides:

a) Classes magistrals: explicació dels conceptes teòrics i pràctics.

b) Seminaris. El seu objectiu és aprofundir -amb treballs en grup i activitats específiques- sobre conceptes bàsics.

c) Pràctiques al Laboratori. Els principals objectius són que l'alumne realitzi blogs informatius

- Activitats supervisades:

a) Tutories presencials individuals o en grup. La seva finalitat és resoldre problemes d'aprenentatge.

- Activitats autònomes.

a) Els estudiants hauran de fer les lectures indicades com a obligatòries i totes les activitats planificades per un correcte desenvolupament dels seminaris i les pràctiques al Laboratori; a més de l'estudi amb una lectura comprensiva de la bibliografia bàsica.

- Activitats d'avaluació

(part d'una sessió presencial es dedicarà a la realització d'un examen escrit).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Magistral	12	0,48	5, 6
Pràctiques de laboratori	18	0,72	1, 2, 3, 4, 6, 7
Reavaluació	3	0,12	3
Seminaris	9	0,36	4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			

Tutories	6	0,24	4
Tipus: Autònomes			
Treball Autònom	65	2,6	1, 3

Avaluació

- Les competències d'aquesta assignatura s'avaluaran mitjançant diferents procediments:

a) Examen (40%)

c) Resultats de les proves pràctiques de laboratori (50%)

d) Intervenció en els Seminaris (10%)

La nota final serà la suma de la puntuació obtinguda en l'examen, els seminaris i les pràctiques sense cap altre requeriment

- Es podran presentar a la reavaluació els alumnes que havent realitzat totes les proves avaluable hagin suspès

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmen	40%	3	0,12	3
Seminaris	10%	9	0,36	1, 4, 5, 6
Treballs	50%	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

Bàsica:

Catalán, JM; López Iglesias, J. ¡Informáte en salud1. Madrid: Eneida, 2003.

Cuesta,U; Gaspar, S; Ugarte, A (edts). Comunicación ySalud. Estrategias y experiencias en prevención, promoción y educación para la salud. Madrid: Fragua, 2012.

Departament Salut. Consideracions ètiques entorn de la informació sanitària, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2004.

http://www.periodistes.org/fcic/admin/doc_contingut/consideracions%20informacio%20sanitaria.pdf

Hastings Center. Los fines de la medicina. Baeelona: Funcació Victor Grífols i Lucas, 2004

Elías, C. Fundamentos de periodismo científico ydivulgación mediática. Madrid: Alianza Editorial, 2008.

Mayer MA, Terrón JL; Leis, A. La salut a la xarxa: propostes de qualitat i de certificació. Quaderns del CAC 2008: 30: 61-68.

Laín Entralgo, P. El médico y el enfermo. Madrid: Triacastela, 3003

Medina Aguerrebere, P; González Pacanowski, T (edts). La comunicación médica: el desafío de internet., Madrid: Fragua, 2012.

Mendizabal, V. Hacia un nuevo contrato entre ciencia y sociedad:el papel d ela comunicación científica. Portal del Comunicación, InCom-UAB, 2008

<http://www.portalcomunicacion.com/lecciones.asp?aut=36>

OPS. Hacia la formación de periodistas de salud. Lima: OPS, s/f

OPS. Promoción de la salud. Glosario. Ginebra: OPS, 1998

http://www.who.int/hpr2/archive/docs/glossary_sp.pdf

de Semir, V; Revuelta, G. El periodismo biomédico en la era 2.0. Barcelona: Fundació Víctor Grífols i Lucas, 2012

Terrón, JL. Algunas reflexiones sobre la comunicación y salud en España tras cinco años del Observatorio de Comunicación y Salud. Revista Española de Comunicación en Salud. 2010; 1(2): 77-97.

Terrón JL. El turismo de salud, 235-250, en de San Eugenio J. Manual de comunicación Turística. Girona: Documenta Universitaria; 2009.

Complementaria:

Bleich, J. Los inventores de enfermedades. Barcelona: Destino, 2005

Carrillo Durá, MV. Publicidad y anorexia. Madrid: Ediciones de las Ciencias Sociales, 2002

Cortiñas Rovira, S. Historia de la divulgación científica. Vic: Eumo, 2009

De Quiroga, S. Comunicar es salud. Madrid: Pearson Educación, 2006+

Díaz Rojo, JA; Morant i Marco, R; Westall Pixton; D. El culto a la salud y la belleza. La retórica del bienestar. Madrid, Biblioteca Nueva, 2006

Fernández Peña, e; Terrón, JL; Puig, J; Vinyals, M. Comunicación y alegaciones de salud en los lácteos funcionales. Barcelona: CAC, 2006.

Fundació Dr Antoni Esteve. Debates sobre periodismo científico. Barcelona: Fundació Dr Antoni Esteve, 2007

León Rubio, JM; Medina Anzano, S. Psicología social de la salud. Sevilla: Comunicación Social, 2002

Rico-Villademoros, F; Alfaro, V. La redacción médica como profesión. Barcelona: Fundació Dr Antoni Esteve, 2009

Sapiña. L; Dominguez, M. Entre l'estigma i la frivolitat. El dia mundial del càncer en la premsa espanyola, Mètode, 2013; 77: 77-89.

Sontag, S. La enfermedad y sus metáforas. El sida y sus metáforas. Madrid: Taurus, 1996

Terrón, JL. El tratamiento del VIH/sida en los periódicos españoles, investigar para propiciar nuevos relatos periodísticos, Communication and Society, n 21 (2012): 57-68

Terrón, JL, Estévez, P. El diseño de campañas sobre el ictus y su evaluación. Una revisión de 10 años de literatura científica (1999-2009), OBS, Vol 5, No 1 (2011): 123-156.

Terrón, JL, Martínez, L, García, R. El tratamiento del VIH/sida en los medios de comunicación escritos españoles: ABC, El Mundo. El País, EL Periódico, La Vanguardia (octubre 2009-marzo 2010), Bellaterra: InCom-UAB, 2011, ISBN 978-84-693-9754-1

Publicacions:

.Boletín FECYT

.Informes Quiral

.Oleadas de la Percepción Social de la Ciencias y la Tecnología, del FECYT

.Revista Comunicación y Salud

<http://www.revistadecomunicacionysalud.org/index.php/rcys>

.Revista Española de Comunicación en Salud

http://www.aecs.es/revista_1_2.html